

Een groene toekomst voor Europa

Aangenomen zoals geamendeerd door het
Congres van de Europese Groene Partij
Genève, 14 oktober 2006

Inhoudsopgave

<i>Ons Europese perspectief</i>	2
1. <i>STATUS QUO VAN DE EU</i>	2
2. <i>ONZE GROENE POLITIEKE VISIE OP DE TOEKOMST VAN EUROPA</i>	4
Een Vredesproject	4
Een duurzame toekomst.....	5
Versterken van het Europese sociale model	5
Consumentenrechten en gezondheidsbescherming	5
Een Groene economische visie voor Europa	5
Mondiale motor voor een rechtvaardigere globalisering	6
Democratie, diversiteit, migratie en de rechtsorde	6
3. <i>DEMOCRATISCH BOUWPLAN VOOR EEN DAADKRACHTIGE EU</i>	6
Het Europese Parlement.....	7
De nationale parlementen	7
Subsidiariteit	8
Politieke partijen	8
Het Hof van Justitie.....	8
Directe participatie van burgers	8
4. <i>TOEKOMSTIGE UITBREIDING VAN DE EU</i>	8
5. <i>(HOE) KRIJGEN WE EEN NIEUWE EUROPEES CONSTITUTIONEEL VERDRAG?</i>	9
6. <i>EEN GROENER EUROPA</i>	11
Europa als Vredesproject.....	11
Naar een Duurzame Toekomst.....	12
Versterking van het Europese sociale model	14
Consumentenrechten en Gezondheidsbescherming.....	15
Een Groene economische visie voor Europa:	17
Europa als motor van een eerlijke mondialisering	18
Democratie, diversiteit en de rechtsorde	19
Migratie.....	20
Rechtvaardigheid.....	21
<i>CONCLUSIE</i>	22

Ons Europese perspectief

Groenen hebben Europa zowel geografisch als politiek altijd breder gezien dan de Europese Unie. Vanaf het begin van de Europese Coördinatie van Groene Partijen in 1983 hebben we altijd zowel Groene partijen binnen als buiten de Unie als leden gehad: op dit moment telt onze Europese Groene Partij 35 partijen in 31 landen. En zeker in tijden van mondialisering beginnen milieu- en sociale problemen niet bij de grenzen van de lidstaten van de EU en houden ze daar ook niet op. Voor ons Groenen is het bouwen van een muur en het sluiten van onze ogen voor wat daarachter gebeurt, geen optie. Wij beschouwen de EU als een vredesproject en we erkennen dat uitbreiding een van de belangrijkste manieren is voor het welslagen daarvan.

Het toenemende gebrek aan sociale rechtvaardigheid, vooral wat betreft banen en toekomstperspectief voor jonge mannen en vrouwen, het uithollen van mensen- en burgerrechten onder invloed van het terrorisme, de groeiende invloed van de georganiseerde misdaad, de hernieuwde kernenergielobby en het verslechteren van ecologische normen en natuurlijk het vastlopen van het Europese constitutionele proces vormen, samen met andere zaken, een grote bron van zorg voor Groenen in heel Europa, zowel binnen als buiten de EU.

Maar de Europese Unie heeft voor Groenen nog steeds dat ene hoofddoel: het realiseren, na eeuwen van oorlog en conflict, van blijvende vrede en samenwerking van de volken van ons continent en hen na eeuwen van colonialisme een positieve invloed te geven op de mondiale politiek. Vooral op het laatste gebied zijn nog niet de resultaten geboekt die wij Groenen graag zouden zien. Daarom richt dit paper zich op wat ons zorgen baart en dringend moet veranderen binnen de EU, want haar staat en politiek zijn niet alleen van doorslaggevende invloed op wat binnen haar grenzen gebeurt, maar ook op de ontwikkeling van andere delen van Europa en de rest van de wereld.

1. STATUS QUO VAN DE EU

De Europese Unie is een historisch succesverhaal. Nooit eerder in de geschiedenis van ons continent hebben zoveel naties zo lang in vrede geleefd. De Europese Unie heeft in tal van opzichten een positieve rol gespeeld in haar ontwikkelingen op politiek, economisch, sociaal- en milieugebied. De Unie heeft bijgedragen aan de hereniging van landen. Ze speelde een positieve rol in het bevorderen van vreedzame oplossingen voor lopende internationale conflicten. Door een sterk kader te scheppen voor milieupolitiek, is de EU een internationale koploper geworden in de overgang naar een ecologisch duurzame wereld - hoewel op dit gebied nog veel werk moet worden verricht. Het uitbreidingsproject heeft geleid tot meer democratische stabiliteit in de regio. Met haar beleid van mensen- en minderhedenrechten, anti-discriminatie en gender heeft de EU gekozen voor een progressieve koers. Hoewel nog manieren moeten gevonden om ze helemaal uit te bannen, heeft het lidmaatschap van de Unie de economische ongelijkheden tussen de lidstaten verminderd.

Als project van mensen en staten echter, verkeert de Europese Unie op dit moment in een politieke crisis. Zoveel heeft de uitkomst van de referenda over het grondwettelijk verdrag in Nederland en Frankrijk ons duidelijk gemaakt. Het lopende debat over de EU wordt beheerst door twee perspectieven die niet noodzakelijk met elkaar in tegenspraak zijn: enerzijds heerst er een sterk wantrouwen ten opzichte van de EU, haar gebrek aan democratische inzichtelijkheid, haar bureaucratie en wat wordt gezien als de dominantie van neoliberaal economisch beleid. Hier komt nog bij dat veel mensen bang zijn om de grip op hun eigen leven te verliezen. Anderzijds hopen velen dat de EU het 'Europese sociale model' overeind weet te houden, met zijn hoog niveau van sociale-, milieu-, consumenten- en andere bescherming, en dat de Unie hen behoedt voor de negatieve effecten van economische mondialisering. Vanuit het eerste

perspectief bezien is de EU veel te ver gegaan, vanuit het tweede is ze nog onvoldoende geslaagd. Beide kampen echter zijn het erover eens dat de EU niet daadkrachtig is en niet aan de beloftes voldoet.

Een tweede teken van de crisis is het besluit van de lidstaten om in het kader van de financiële meerjarenperspectieven 2007-2013 de totale begrotingsom te verlagen. De EU wordt geconfronteerd met structurele problemen en tekorten waarvoor een oplossing moet komen. Ze zal opnieuw moeten definiëren welke rol ze speelt in een politiek klimaat dat wordt beheerst door een groeiende steun in de lidstaten voor conservatieve en zelfs nationalistische ideologieën.

De EU betaalt momenteel een hoge prijs voor jaren van gebrek aan politieke moed en visie van veel politieke leiders van haar lidstaten. Bovendien is ze gehandicapt door de manier waarop het besluitvormingsproces is georganiseerd en waarop de bevoegdheden over de verschillende beslissingsniveaus zijn verdeeld. Nationale regeringen kunnen nog steeds besluiten blokkeren die een belangrijke stap vooruit zouden zijn in het integratieproces en de verbeteringen die dat inhoudt voor het milieu, de maatschappij en het leven van burgers. De keuze voor uitbreiding is onvoldoende ergezd gegaan van een versterking van het maatschappelijke velden de democratische procedures en instellingen. Bij het opstellen van de verdragen van Amsterdam en Nice zijn belangrijke kansen gemist om het functioneren van de Unie te verbeteren.

De EU kampt met een democratisch tekort op verschillende niveaus. In verschillende lidstaten gebruiken de nationale politici e Unie als zondebok voor de negatieve gevolgen van eigen beleidsbeslissingen. Belangrijke aspecten en gebieden van Europese besluitvorming onttrekken zich aan nationale én Europese contrôle en blijven het domein van regeringen en besturen van lidstaten. Het verdelen van de macht over de verschillende niveaus heeft eraan bijgedragen dat de EU zich te veel probeert te bemoeien met sommige zaken en te weinig kan doen op ander terrein. Het resultaat van de bovengenoemde referenda toont aan dat grote delen van de Europese bevolking zichzelf niet herkennen in het beleid dat de EU in hun naam voert. In de ogen van veel Europese burgers heeft de EU, net als zovele nationale regeringen, de weg van de concurrentie in plaats van die van samenwerking gekozen, een weg die heeft geleid tot een vervreemding van de positieve elementen van het Europese integratieproces. Te veel Europese burgers hebben de indruk dat ze geen invloed kunnen uitoefenen op wat in de Unie gebeurt, terwijl sterke economische lobbies een directe lijn hebben naar het besluitvormingsproces.

Qua structuur en werkwijze heeft de EU altijd ingezet op een op een ontwikkelingsmodel dat gebaseerd is op concurrentie en gestuurd wordt door de markt, in plaats van een Europees model van solidariteit te bevorderen. De tegenstelling tussen de 'harde wet' van monetaire regels en de 'zachte wet' van de methode van open coordinatie op sociaal gebied is onhoudbaar. Wil het Europese project burgers overtuigen, dan moet deze impasse worden verholpen.

Verontrustend zijn de argumenten waarvan een groeiende groep van politici zich bedient in het debat over de uitbreiding. Je kunt niet én voor een brede uitbreiding zijn én weigeren om daarvoor het nodige geld op tafel te leggen. Het idee dat je solidariteit kunt uitstellen of vermijden is een gevaarlijke strategie die weliswaar misschien op korte termijn (nationaal) politieke voordelen oplevert, maar ons op langer termijn voor hoge politieke kosten plaatst, bijvoorbeeld waar het veiligheidsvraagstukken betreft. Even belangrijk is het, dat de EU nader bekijkt wie de winnaars en verliezers zijn van het lopende beleid (zoals het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid) en de procedures en regels corrigeert die leiden tot verstoring van de solidariteitsmechanismen tussen lidstaten.

De crisis waarin het Europese project verkeert, heeft waarschijnlijk alles te maken met de fundamentele problemen van de mondialisering. De manier waarop het mondialiseringsproces is georganiseerd, heeft tot een diep gewortelde angst onder burgers geleid. Sociale zekerheden verdampen tegelijk met het vertrouwen dat mensen ooit hadden in hun instellingen. De voornamelijk economische mondialisering

vergt een sterker politiek antwoord. Europese politici schijnen niet in staat om hun burgers te overtuigen dat de EU op dit gebied een toegevoegde waarde heeft. Velen zien de Unie als motor van een negatief mondialiseringsproces in plaats van als de oplossing voor de problemen waarvoor dat hen plaatst. Dit bleek duidelijk tijdens het debat over de neoliberale 'Bolkestein Dienstenrichtlijn', de havenrichtlijn, de arbeidstijdenrichtlijn en de druk van de Commissie om de markt open te stellen voor genetisch gemocificeerde organismen.

Maar fundamenteeler kunnen we de gevolgen van een onduurzame levensstijl niet langer ontkennen, 'exporteren' naar de andere kant van de wereld of doorschuiven naar komende generaties. Tot voor kort slaagden de rijke (westerse) landen erin om de negatieve gevolgen van de mondialisering buiten hun deur te houden. Dit lukt ze niet langer. Alleen een keuze voor ecologische rechtvaardigheid, die inhoudt dat diezelfde Europese landen hun ecologische voetafdruk drastisch moeten verminderen ten gunste van een rechtvaardige en duurzame ontwikkeling van andere delen van de wereld, kan de deur openen naar een veiligere en eerlijke toekomst.

2. ONZE GROENE POLITIEKE VISIE OP DE TOEKOMST VAN EUROPA

Een politiek en economisch goed geïntegreerd Europa is een onontbeerlijke speler op politiek cruciale terreinen en om groene kerndoelen te bereiken. We willen dat die terreinen duidelijk worden omschreven. En we willen zeker stellen dat er efficiënte, inzichtelijke en democratische besluitvormingsstructuren zijn om die doelen te bereiken. Want er zijn ook terreinen waarop de besluiten het beste op nationaal, regionaal en lokaal niveau kunnen worden genomen.

Voor ons Groenen is de Europese Unie een vredesproject en een internationale motor voor vrede en mensenrechten. De EU moet zich sterk maken voor een duurzame toekomst. Ze moet ons Europese sociale model veilig stellen. Ze moet consumentenrechten versterken en gezondheidsbescherming verhogen. Haar economische ambities moeten zijn geïnspireerd op een Groene economische visie, gebaseerd op het herdefiniëren van de markteconomie volgens ecologische en sociale principes. De EU moet haar economische doelen zodanig herdefiniëren dat het beschermen van het milieu en het gemeenschappelijke welzijn van mensen prioriteit krijgt over privébelangen. De EU moet een mondiale motor worden voor rechtvaardige globalisering. De Unie moet opkomen voor democratie, diversiteit, rechtvaardigheid op alle niveaus en de rechtsorde ...

Een Vredesproject

Vrede is binnen de EU gewoon geworden en dat is haar historische succes. De recente uitbreiding en Europese hereniging bevestigen die rol van de Unie in het garanderen van vrede opnieuw. Waarop het nu aankomt, is het ontwikkelen van een nabuurschapspolitiek waarin de EU vormgeeft aan haar verplichtingen om met alle buurlanden die geen lid worden een stevige basis voor gemeenschappelijke veiligheid te bouwen. Een solidariteit die tot uiting komt in sterkere en doelmatigere democratische instituties is essentieel als we vrede, rechtvaardigheid en veiligheid willen voor deze en komende generaties. Ook de internationale gemeenschap verwacht van Europa een mondiale rol op veiligheids- en mensenrechtengebied. Een monopolaire wereld waarin één land als sheriff optreedt is geen veilige wereld en een wereld van meerpolige conflicten is dat net zomin. Europese landen moeten de handen ineenslaan om successen te boeken die op multilateraliteit zijn gebaseerd. Daarbij moeten ze voorrang geven aan preventie, ontwapening en conflictoplossing met niet militaire middelen.

Een duurzame toekomst

Ook de relatief hoge milieunormen van de EU zijn, hoewel nog verre van volmaakt, een van haar succesverhalen. De EU zou het toneel moeten zijn waarop een duurzame en eerlijke toekomst vorm krijgt. Zij moet daartoe systematisch groene keuzes maken op het gebied van milieu, energie, vervoer, landbouw, consumentenzaken en wetenschap. Milieubeleid is ook economisch innovatiebeleid en schept banen en economische kansen. Investeren in duurzaamheid is investeren in rechtvaardigheid en veiligheid. Dus hebben we ambitieuze beleidsdoelen en -instrumenten nodig die de klimaatverandering beperkt houden, een duurzame vervoersstructuur tot stand brengen, die de biodiversiteit behouden en versterken, die een duurzame landbouw ontwikkelen vanuit groen mondiaal perspectief en die onderzoeksbeleid steunen dat op duurzame ontwikkeling is gericht.

Versterken van het Europese sociale model

De overgrote meerderheid van de Europeanen steunt de Europese sociale traditie, die sociale rechtvaardigheid, publieke diensten, gender-rechtvaardigheid, werknemersrechten en bescherming van de gezondheid hoog in het vaandel heeft. In een wereld van toenemende concurrentie valt deze traditie niet langer overeind te houden op louter nationaal niveau. Willen we haar behouden en ontwikkelen tot een Europees sociaal model, dan moeten we lering trekken uit verschillende nationale ervaringen. De kracht van de EU zal nodig zijn om haar waarden in balans te brengen met de noodzaak van steeds meer innovatie, doelmatigheid en concurrentiekracht. Want we willen Europa niet isoleren van de rest van de wereld. Maar we willen evenmin een levensstijl voortzetten en exporteren die zo zwaar op onze planeet drukt. Daarom is ook het aangaan van de uitdagingen waarvoor het milieu ons plaatst, een zaak van sociale rechtvaardigheid, zowel binnen onze eigen samenlevingen als mondiaal.

Consumentenrechten en gezondheidsbescherming

Of het nu gaat over vogelgriep of dioxine, in tijden van crisis verwachten consumenten dat de EU een rol speelt in het beschermen van hun rechten en middelen van bestaan. Ook in een open markt moeten consumentenrechten zijn gegarandeerd; zo moeten consumenten die dat willen, veilig voedsel kunnen kopen dat vrij is van genetisch gemodificeerde organismen. Bij het beschermen van consumenten en gezondheid vervult de EU een onmisbare rol - lidstaten kunnen die rol niet meer alleen effectief vervullen. Het voorzorgbeginsel moet worden toegepast op de hele voedselketen en er moeten heldere regels komen voor de aansprakelijkheid van de risico's van ggo's. Een echt Europees beleid op alle hier genoemde gebieden vergt een sterke uitvoerende kracht die zonodig de druk van internationale bedrijven en regeringen weerstaat, en die samen met ontwikkelingslanden de regels van internationale organisaties verandert.

Een Groene economische visie voor Europa

Concurrentiekracht moet worden gedefinieerd volgens principes van algemeen belang, in het bijzonder waar het gaat om milieubescherming en sociale cohesie. Voor Groenen gaan gedeelde vooruitgang omwille van het algemeen belang en in het bijzonder milieubescherming en sociale cohesie vóór concurrentie en concurrentievermogen.

Centraal in ons economisch beleid staat onze strategie om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, met name olie, en om een kernenergievrije energievoorziening te garanderen. Wij koersen op een innovatie die energie-efficiëntie combineert met energiebesparing en het ontwikkelen van hernieuwbare energieën. Voor Groenen hebben het uitbannen van civiele en militaire nucleaire technologie absolute oorrang. Om het energievoorzieningsprobleem op te lossen, moeten we onze levensstijl en onze consumptiepatronen veranderen. De EU moet op dit beleidsterrein een actievere rol spelen. Met een open binnenmarkt en de Euro als gemeenschappelijke munt in een meerderheid van lidstaten, is meer samenwerking op het gebied van economiebeleid onvermijdelijk; zónder die samenwerking zijn een duurzaam milieu en sociale samenhang niet haalbaar. Een eind maken aan schadelijke belastingconcurrentie is onderdeel van deze taak.

Mondiale motor voor een rechtvaardigere globalisering

We hebben de EU nodig als sterke motor om een mondialisering te bevorderen die gebaseerd is op solidariteit en die ecologisch duurzaam is. Groenen komen op voor rechtvaardige handel. Wij steunen het invoeren van een Tobin-achtige belasting op Europees niveau. We willen dat de EU samen met ontwikkelingslanden en opkomende machten duurzame ontwikkeling bevordert, in samenwerking met maatschappelijke organisaties. De mondialisering van kapitaalstromen noopt ons om ook het democratische beleid te mondialiseren. Dit betekent een sterkere rol voor de VN en de internationale rechtsorde en de steun van het internationale recht.

Democratie, diversiteit, migratie en de rechtsorde

Dat de Europese Unie haar democratische procedures moet verbeteren, staat buiten kijf. Niettemin speelt de Unie nog steeds een belangrijke rol in het waarborgen en eisen van democratische procedures en instellingen in haar lidstaten, en in het kracht geven aan vrouwen. Dit positieve effect is er zowel in oude als in nieuwe lidstaten. Het Europese Hof, het Handvest van Grondrechten, de Europese ombudsman en de klachtenprocedure zijn voor burgers belangrijke instrumenten voor het beschermen van hun rechten. De lidstaten van de EU moeten historische, culturele, etnische en linguïstische minderheden erkennen. De EU moet een coördinerende rol vervullen bij de strijd van de lidstaten voor mensenrechten en tegen racisme, xenofobie, leeftijdsdiscriminatie, anti-Islamisme en anti-Semitisme. Ze moet garanderen dat vluchtelingen een humanitaire behandeling krijgen, migranten kunnen integreren en bij de strijd tegen het internationale terrorisme en georganiseerde misdaad de rechtsorde wordt gerespecteerd. Zij moet daarbij bijzondere aandacht hebben voor de Roma, die in verschillende delen van Europa de facto of door de wet worden gediscrimineerd.

3. DEMOCRATISCH BOUWPLAN VOOR EEN DAADKRACHTIGE EU

Europa moet de democratie opnieuw definiëren in een bovennationale context, waarbij de EU een eigensoortige entiteit is, die soevereiniteit deelt met andere bestuursniveaus en elementen van een internationale organisatie verenigt met die van een geïntegreerd systeem. De Unie oefent rechtstreeks die bevoegdheden uit die aan haar zijn toevertrouwd, maar wordt door haar burgers nog steeds niet erkend als volledig legitieme democratie. Het Europese Grondwettelijke Verdrag is er maar ten dele in geslaagd om een antwoord te geven op het democratische tekort van de Unie en wij moeten blijven streven naar het creëren van een stevig grondwettelijk kader voor de EU.

De grondwetten van de lidstaten hebben alle tot doel om alle vormen van machtsuitoefening te binden aan gegarandeerde grond- en burgerrechten; aan democratische legitimering; aan een scheiding van wetgevende, uitvoerende en juridische regeringsmacht; aan de scheiding van godsdienst en staat, aan het openbare karakter van wetgeving; aan de contrôle van parlement en regering over alle handelingen; en aan het behoud van de rechtsorde. Al deze basisbeginselen van een democratische orde moeten ook op EU niveau te onderscheiden zijn. Ze kunnen niet worden geïmplementeerd via een besluitvormingssysteem dat op intergouvernementele samenwerking is gebaseerd.

Europa heeft een ambitieus en samenhangend grondwettelijk verdrag nodig. Behalve op het Handvest van Grondrechten richten wij Groenen ons daarbij op sterke rechten voor het parlement, op subsidiariteit, op gerechtelijke waarborgen, op een burgerinitiatief en Europese referenda als kernelementen van de nieuwe grondwettelijke orde waaraan wij ons committeren. Wij Groenen herhalen onze inzet voor een versterkte parlementaire democratie, voor inzichtelijkheid en een rechtsorde die is verankerd in grondrechten, voor het burgerinitiatief en Europese referenda als kernelementen van de toekomstige grondwettelijke regeling.

Het Europese Parlement

Alle wetgevende handelingen van de EU moeten in het openbaar worden aangenomen door het Europese Parlement en de Wetgevende Raad, zoals oorspronkelijk voorgesteld door de Conventie. Voor het Gemeenschappelijke buitenlandse- en veiligheidsbeleid moet het Europese Parlement de bevoegdheid hebben om bindende richtlijnen op te stellen en mee te beslissen over het toe te wijzen budget. De rol van het Europese Parlement bij het onderhandelen over en goedkeuren van internationale verdragen moet worden versterkt. Als een van de onderdelen van het wetgevende apparaat krijgt het Europese Parlement, samen met de Commissie, het recht van initiatief bij Europese wetgeving. Om uit te sluiten dat individuele lidstaten de Unie voortdurend lamleggen met een veto, gaat de Wetgevende Raad met gekwalificeerde meerderheid beslissen over alle zaken van gemeenschappelijke wetgeving.

Het Europese Parlement en de Wetgevende Raad hebben een gelijk recht om de Commissie te controleren bij het uitoefenen van haar uitvoerende bevoegdheden. De zittingstermijn van die Commissie wordt gerelateerd aan de wetgevende termijn van het Europese Parlement. De President van de Commissie wordt gekozen door het Europese Parlement en zijn of haar benoeming goedgekeurd door de Europese Raad. De Commissie met inbegrip van de Minister van Buitenlandse zaken en elk van haar afzonderlijke leden, moeten zich verantwoorden tegenover het Europese Parlement. De Commissievoorzitter krijgt een algemeen en volledig gezag over zijn/haar collega's.

De nationale parlementen

Nationale parlementen moeten een sterke en actieve rol krijgen in het politieke leven van de EU. Hun geslaagde betrokkenheid bij het hele wetgevende proces van de Unie is de sleutel voor een grotere inzichtelijkheid en een breder politiek draagvlak onder burgers. Die geslaagde betrokkenheid moet zich niet beperken tot de politieke contrôle van hun regeringen in de Europese politieke arena. Ze moeten ook een actieve rol spelen in het toepassen van het subsidiariteitsbeginsel. Hun Europese rol moet beginnen met een vroegtijdige analyse en meningsvorming en in het geval van een richtlijn eindigen met een uitgewerkte en goed getimede omzetting naar het nationale niveau. Ze moeten ook participeren in constituerende vergaderingen die amendementen formuleren voor wezenlijke grondwetsherzieningen.

Subsidiariteit

Democratie manifesteert zich binnen de EU op verschillende niveaus: van steden en gemeenten via regio's en lidstaten tot de gemeenschappelijke Unie. Subsidiariteit is een fundamentele waarde van de Unie. Niettemin waarschuwen de Groenen tegen de huidige neiging om het begrip subsidiariteit gelijk te stellen aan dat van hernationalisering in het algemeen. EU-wetgeving moet volledig in overeenstemming zijn met het subsidiariteitsbeginsel. Vanwege zijn aard heeft de Wetgevende Raad - een Kamer van staten - de bijzondere verantwoordelijkheid om over die subsidiariteit te waken. Het Hof van Justitie is bevoegd om te oordelen over beroep tegen het toepassen van het subsidiariteitsbeginsel en in het geval van competentieconflicten tussen EU-instellingen, lidstaten en regio's die door de lidstaten constitutioneel worden erkend.

Politieke partijen

Europese partijen moeten bij de voortgang van de Europese politieke integratie een belangrijke rol krijgen. Wij Groenen zijn voorstanders van transnationale lijsten. 10 procent van de zetels van het Europese Parlement wordt toegewezen aan transnationale lijsten. Elke burger brengt bij de Europese verkiezingen twee stemmen uit, één op een nationale partij en één op een Europese partij. Europese partijen kunnen besluiten om hun Europese lijsttrekker voor te dragen voor het voorzitterschap van de Commissie. Dit zou de inzet van de Europese verkiezingen verhogen.

Het Hof van Justitie

Het Europese Hof van Justitie wordt het constitutionele hof van de Unie. Dit Hof oordeelt over de algehele toepassing van de wetgeving van de Unie, inclusief mensenrechten. De mogelijkheid om een beroep te doen op het Hof wordt aanzienlijk verruimd, en het Hof moet ook meer openstaan voor burgers die menen dat hun rechten zijn geschonden en voor collectieve acties van milieu- en sociale ngo's. Alle handelingen in het kader van de Verdragen worden onderworpen aan zijn zeggenschap. Alle benoemingen van leden van het Europese Hof van Justitie moeten, na hoorzittingen, worden bevestigd door het Europese Parlement.

Directe participatie van burgers

Om de directe participatie van Europese burgers in het besluitvormingsproces te garanderen, komen er een recht van burgerinitiatief en een Europees referendum. Een ontwerpwet die tenminste een miljoen handtekeningen heeft uit een minimum aantal lidstaten, mag naar de Commissie worden gestuurd met het verzoek om er een initiatiefwet van te maken, mits die laatste niet in strijd is met de Grondwet en in het bijzonder het Handvest van Grondrechten. Dit burgerinitiatief doet geen afbreuk aan het initiatiefrecht van het Europese Parlement en de Commissie, maar verplicht beide tot actie of, in het geval ze bij gekwalificeerde meerderheid besluiten om niet op het verzoek van de petitie in te gaan, in het openbaar daarvoor binnen een redelijke termijn de redenen te geven.

4. TOEKOMSTIGE UITBREIDING VAN DE EU

De uitbreiding van de EU van de oorspronkelijke 6 lidstaten tot de huidige 25 was een succes. Niettemin is, zolang de huidige constitutionele crisis niet is opgelost, een toekomstige uitbreiding die verder gaat dan Bulgarije en Roemenië niet waarschijnlijk, al was het maar vanwege de wettelijke belemmeringen die worden opgeworpen door het Verdrag van Nice.

De EU heeft terecht vastgehouden aan haar verplichtingen jegens Kroatië en Turkije. We zijn blij dat de toetredingsonderhandelingen met deze landen zijn begonnen. We zijn altijd duidelijk geweest over de ontoereikende hervormingen die we in deze landen zien en we zullen de landen altijd trouw maar kritisch blijven steunen. Het proces van toetredingsonderhandelingen heeft per definitie een open einde, maar lidmaatschap is het doel. Net als in het verleden, verwelkomen we beslissingen van Zwitserland, Noorwegen en IJsland om toe te treden.

Het Europese perspectief voor de Westelijke Balkan moet overeind blijven; stabilisering en vrede in deze regio moet de komende jaren voor de EU hoge prioriteit blijven. Daarom willen we dat de EU een gemeenschappelijke strategie voor de regio ontwikkelt. Het niveau van samenwerking voor de landen van de Westelijke Balkan is een belangrijke indicatie voor hun bereidheid om toe te treden tot de EU, maar uiteindelijk moet elk land op zijn eigen verdienste worden beoordeeld en volgens een individueel tijdschema over zijn eigen toetreding onderhandelen.

Op dit moment ligt een mogelijk begin van toetredingsonderhandelingen met de Oekraïne of zelfs andere landen in Oost-Europa buiten het historische blikveld. Of dat de komende 25 jaar verandert, is nog te bezien. Er is een Europees perspectief voor de Oekraïne, Wit-Rusland en Moldavië. Maar eventuele toetreding moet gezien worden op de hele lange termijn en is afhankelijk van substantiële vooruitgang in de institutionele hervormingen van de EU. In de tussentijd moet de EU onverwijld de samenwerking met deze landen versterken.

De criteria die in 1993 in Kopenhagen zijn vastgesteld, zijn voor Groenen het centrale referentiepunt voor het gereed zijn van nieuwe toetredingskandidaten. Over deze criteria kan niet worden onderhandeld.

5. (HOE) KRIJGEN WE EEN NIEUWE EUROPEES CONSTITUTIONEEL VERDRAG?

Wij Groenen zijn ervan overtuigd dat de Europese Unie meer dan ooit behoefte heeft aan een constitutionele regeling die de parlementaire democratie, de inzichtelijkheid en de rechtsorde versterkt, grondrechten verankert, burgerschap ontwikkelt en het vermogen van de Unie versterkt om binnen haar eigen grenzen en daarbuiten doelmatig te handelen.

Vanuit ons gezichtspunt moet de Europese Unie het grondwetgevende proces opnieuw starten - en tegelijk haar politieke slagvaardigheid aanzienlijk verbeteren. Democratisering en volgende stappen naar een Europees constitutioneel verdrag moeten hand in hand gaan met een verandering van politieke oriëntatie van de Unie door het aannemen van politieke initiatieven en regels die een bevredigend antwoord geven op de angsten en noden van de bevolking. Dit houdt in dat de Unie onder andere de problemen moet aanpakken die mensen ondervinden op sociaal, economisch, energie- en milieugebied. Mensen zullen de Unie alleen dan accepteren als ze het gevoel hebben dat ze niet alleen aanstuurt op het voltooien van de interne markt, maar het meest geschikte middel is om de uitdagingen van het moment te beantwoorden.

Tijdens het lopende ratificeringsproces is overduidelijk geworden dat grote delen van de Grondwet niet echt controversieel waren. Op het Handvest van Grondrechten, het merendeel van Deel 1 en een reeks van vernieuwingen in Deel 3 van de Grondwet kwam tijdens dat proces weinig tot geen kritiek. Bovendien moet er een brede consensus komen om specifieke verbeteringen te kunnen invoeren zoals het

versterken van het burgerinitiatief, het invoeren van een Europees referendum en het wegnemen van de tegenstelling tussen sociale doelstellingen.

Wij geloven niet dat de oplossing die de Conservatieven en Sociaaldemocraten op het moment voorstellen, het toevoegen voor elk land dat de Grondwet heeft verworpen van een apart protocol, in staat is om de patstelling te verhelpen die is ontstaan door de negatieve uitkomst van de referenda in Frankrijk en Nederland. Een constitutionele crisis van deze omvang kan niet worden opgelost op dezelfde manier waarop in het verleden een oplossing is gevonden voor negatieve referenda in Denemarken en/of Frankrijk.

Tegelijk verwerpen wij alle voorstellen om door te gaan op basis van het huidige verdrag van Nice, dat slechts wordt aangepast om te zorgen de Unie ook nog functioneert wanneer de toetredingsonderhandelingen met Kroatië en andere Balkanlanden zijn afgerond.

Wij Groenen zijn ervan overtuigd dat een nieuwe Grondwetgevende vergadering nodig is om de huidige blokkade uit de weg te ruimen. Maar die moet voortbouwen op de basis die door de eerste Conventie is gelegd. Daarom verwerpen wij elke poging om de onderhandelingen over een nieuw verdrag vanaf nul te beginnen.

Wij vinden dat het Grondwettelijke Verdrag dat er nu ligt, beter kan en beter moet. De Conventie moet een duidelijk mandaat meekrijgen waarin is opgenomen dat het beleidsgedeelte (hoofdstuk III) uit de Grondwet wordt gehaald en er een duidelijk onderscheid moet komen tussen herzieningsbepalingen voor de Grondwet (grofweg de hoofdstukken I,II en IV) en het Verdrag (grofweg hoofdstuk III). De nieuwe Conventie zou kunnen worden ingesteld na de Franse verkiezingen, tijdens het Duitse voorzitterschap. Een sterk politiek engagement om alle mogelijkheden van de nieuwe Conventie aan te grijpen om de sociale dimensie aanzienlijk te verbeteren, moet tot haar opdracht behoren. Vertegenwoordigers van maatschappelijke bewegingen moeten deel uitmaken van de nieuwe Conventie. Het grondwettelijke deel mag alleen "grondwet" heten als het compact en leesbaar is, bindende grondrechten bevat en een democratisch bouwwerk introduceert.

Het Grondwetgevende Verdrag in zijn aldus verbeterde vorm, dat wil zeggen het resultaat van het werk van de Conventie, moet via een EU-breed referendum met dubbele meerderheid worden geratificeerd. Dat referendum moet plaatsvinden parallel aan de Europese verkiezingen van 2009. De precieze voorwaarden moeten worden vastgelegd door de nieuwe Conventie en de Europese Raad. Groenen zullen voor dit referendum campagne voeren in de hele EU.

We zijn ervan overtuigd dat dit voorstel, dat de Europese burgers oproept om de impasse te doorbreken, de beste manier is om de constitutionele crisis op te lossen waarin de EU verkeert. Een gezamenlijke grondwetgevende beslissing door de politieke instellingen van de EU, de Europese burgermaatschappij en elke burger afzonderlijk is het passende antwoord op nationalistische kortzichtigheid en verdeeldheid volgens nationale lijnen. Wij zijn ervan overtuigd dat alleen zo'n radicale oplossing werkt en dat Europese burgers, wanneer hen wordt gevraagd om de geschiedenis van hun continent in eigen hand te nemen, Europa vooruit zullen stuwten.

In deze context verwelkomen we politieke initiatieven om structurele versterkte samenwerkingsverbanden aan te gaan met als doel, het Europese integratieproces te versnellen. In dit verband willen we echter ook aangeven dat zulke vormen van versterkte samenwerking het bereiken van de doelstellingen van de Unie moeten bevorderen, haar belangen veilig moeten stellen, het integratieproces moeten versterken en ten allen tijde moeten openstaan voor alle lidstaten. We willen ook duidelijk stellen dat deze mogelijke vormen

van samenwerking geen afbreuk mogen doen aan de pogingen om zo snel mogelijk tot een Europese Grondwet te komen.

6. EEN GROENER EUROPA

Wil zij het presteren van de EU verbeteren, nieuw vertrouwen scheppen in Europese instellingen en beter tegemoet komen aan de behoeften van haar burgers, dan moet de EU haar kernbeleid evalueren en waar nodig herzien. Een vergroening van dat beleid zal de EU in staat stellen om te handelen in overeenstemming met echte behoeftes en verwachtingen van haar burgers. De Europese Groenen stellen daarom een "vergroenings"-strategie voor, die is ingegeven door onze visie op de toekomst van Europa.

Tegen onze stem in heeft het Europese Parlement de EU-Meerjarenbegroting 2007 – 2013 aangenomen. In plaats van te investeren in mensen en wetenschap om zo de wat kennis betreft meest hoogwaardige regio te worden, wijst de EU nog steeds de meeste middelen toe aan landbouw en structuurfondsen. Wij Groenen moeten een lange-termijnstrategie ontwikkelen voor een duurzame, toekomstgerichte begrotingsplanning.

Europa als Vredesproject

De Europese Unie is gebouwd op een gemeenschappelijk vredesproject van alle Europese landen. Dat vredesproject moet het in de toekomst blijven. De verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog hebben ons Europeanen doen beseffen dat het gebruik van geweld geen blijk is van assertiviteit maar van falen. De EU is een redelijk succesvolle poging om de wet van de sterkste te vervangen door de kracht van wet, om conflicten niet op te lossen via intimidatie en geweld, maar met regels, onderhandeling en rechtsspraak. Vanuit die achtergrond zijn de meeste Europeanen warme voorstanders van multilaterale organisaties als de Verenigde Naties en het Internationale Hof van Justitie. Ze zijn tegen het inzetten van een legermacht zolang de vreedzame middelen tot conflictoplossing niet zijn uitgeput. Helaas zijn de burgers van de EU daarin eensgezinder dan hun politici. Vanwege verschil van mening tussen nationale regeringen is de EU bij vredesvraagstukken te vaak afwezig op het wereldtoneel.

De Europese Groenen leggen zich niet bij deze meningsverschillen neer. Daarvoor zijn het tekortschieten en feilen van de buitenlandse politiek van de VS bij het beantwoorden van de veiligheidsbedreigingen van het moment, zoals terrorisme, het verspreiden van massavernietigingswapens, falende staten, georganiseerde misdaad en klimaatverandering, te duidelijk. De EU, die een breder concept van veiligheid belichaamt en in praktijk brengt, moet hier meer mondiale verantwoordelijkheid nemen. De mechanismen die Europese landen aaneen hebben gesmeed, moeten ook de naar buiten gerichte kracht worden van de EU: diplomatie, culturele dialoog, eerlijke handel, ontwikkelingshulp en het bevorderen van het internationale recht. Europa moet een kernwapenvrije zone worden.

De rol van het Europa dat heeft geholpen om positieve institutionele veranderingen in Noord-Ierland, Schotland, Wales, Catalonië en Baskenland tot stand te brengen of te steunen, moet worden versterkt, zodat de EU in staat is om interne conflicten binnen haar lidstaten te helpen oplossen, vooral die betreffende minderheden en statenloze volken, en zo een vreedzame toekomst te helpen bouwen.

Onder Europese burgers bestaat steun voor een meer geïntegreerde buitenlandse- en veiligheidspolitiek. Europa heeft de minister van Buitenlandse Zaken nodig waarin de Grondwet voorziet, en moet af van de veto's. Als stap naar een effectievere besluitvorming moet de Ministerraad bij gekwalificeerde meerderheid beslissen over voorstellen van die minister van Buitenlandse Zaken.

Tegelijk moet die minister meer verantwoording schuldig zijn aan het Europese Parlement. Dat laatste moet de bevoegdheid krijgen om bindende richtlijnen op te stellen voor zaken die het buitenlands beleid aangaan, en echt wat te zeggen krijgen in het controleren van het buitenlandse beleid van de Unie. Zodra de EU-lidstaten een gemeenschappelijke positie innemen, moet de minister van Buitenlandse Zaken die in de VN-Veiligheidsraad verdedigen. Uiteindelijk moet de EU in de Veiligheidsraad haar eigen permanente zetel krijgen.

Zelfs als civiele macht heeft de EU eigen militaire middelen nodig. Zij zijn het laatste redmiddel wanneer conflictpreventie en civiele crisispreventie hebben gefaald. De EU moet niet langer afhankelijk zijn van de NAVO om de vrede te handhaven op haar eigen continent, inclusief de Westelijke Balkan. Hiervoor hoeven de militaire uitgaven niet te worden verhoogd. Betere samenwerking, een heldere taakverdeling en het integreren van legercapaciteit volstaan. Nucleaire, chemische en biologische wapens echter mogen nooit deel uitmaken van de militaire instrumenten van de EU. "De bestaande kern-, chemische en biologische wapens moeten weg."

De EU moet het initiatief nemen tot mondiale ontwapening, te beginnen bij onderhandelingen over het verwijderen van alle massavernietigingswapens van haar eigen grondgebied en het geleidelijk omzetten van militaire uitgaven en productie in inspanningen die maatschappelijk nuttig zijn en niet schadelijk voor het milieu.

Militair ingrijpen moet altijd plaatsvinden in overeenstemming met het VN-Handvest en gericht zijn op duurzame vrede, niet op het veilig stellen van olievoorraden en dergelijke. Het Europese Hof van Justitie moet zeggenschap krijgen over het buitenlands- en veiligheidsbeleid van de EU. Voor militaire inzet is altijd de toestemming nodig van zowel het Europese Parlement als de nationale parlementen van de eraan deelnemende landen, evenals een mandaat van de VN. Onder geen voorwaarde mogen Europese legermachten worden gebruikt om vluchtelingen te verdrijven of worden ingezet als interne politiemacht.

Teneinde de vrede te bevorderen, onthoudt de EU zich van wapenexport. Als eerste stap in die richting moet daarom de EU Gedragscode voor Wapenexport juridisch bindend worden en het verdrag over wapenhandel worden aangepast. De EU onderschrijft een kernwapenvrij Europa en steunt het uitbannen van kernwapens in het algemeen. Een gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid is er niet om Europa's burens of haar eigen burgers angst in te boezemen; het moet helpen om wederzijds vertrouwen te scheppen.

Naar een Duurzame Toekomst

Betere milieubescherming en een degelijkere basis voor natuurlijke grondstoffen horen tot de belangrijkste taken van de politieke leiders van Europa. Ze horen ook tot de belangrijkste activiteiten die de Europese burgers verwachten van de EU. Eurobarometerpeilingen wijzen uit dat meer dan tweederde van die burgers vindt, dat beleidsmakers evenveel gewicht moeten geven aan milieupolitiek als aan economisch en sociaal beleid.

Ondanks verbeteringen op sommige terreinen, neemt over het geheel genomen de milieudruk echter toe. Het totale mondiale verbruik van natuurlijke grondstoffen ligt naar schatting 20 procent boven wat de planeet

kan dragen. De gemiddelde burger van de EU van 25 lidstaten verbruikt meer dan tweemaal zoveel grondstoffen als de gemiddelde wereldburger.

Dit is overduidelijk niet duurzaam. Als we de milieubelasting van onze productie en consumptie niet terugbrengen naar duurzame niveaus, betalen komende generaties de prijs. Het verbruik van grondstoffen en milieudiensten moet ook eerlijker worden verdeeld; toenemende conflicten over slinkende voorraden zijn het alternatief.

De EU heeft de aanzet gegeven tot specifieke verbeteringen in milieubescherming in elk van haar lidstaten. In sommige lidstaten komen milieubeschermingsmaatregelen zelfs vooral van de EU. In lidstaten met een hoog niveau van milieubescherming echter heeft de EU de neiging om de normen te verlagen.

Helaas vindt de laatste jaren een verandering plaats in de verkeerde richting. In het beleid rond chemische stoffen, transport en energie bijvoorbeeld krijgen milieu-eisen een lagere prioriteit dan "concurrentievermogen". Het is tijd om te erkennen dat een ecologisch duurzaam gebruik van onze reserves op de lange termijn een voorwaarde is voor werkgelegenheid en economische vooruitgang, en die zelfs op de korte termijn kan verbeteren.

Met name het vrije verkeer van goederen moet geen hogere prioriteit krijgen dan milieu- en gezondheidsbescherming. Dit geldt zowel binnen de EU als voor de betrekkingen tussen de EU en de rest van de wereld. Zonder afdoende waarborgen voor milieu en concurrentie kan een verdere integratie van de markt ernstige gevolgen hebben voor zowel het milieu als het milieubeleid.

Grondbeginselen van de milieupolitiek van de EU, zoals het principe 'de vervuiler betaalt', het voorzorgbeginsel en het principe van het bestrijden van de vervuiling aan de bron, zijn belangrijk en moeten worden toegepast. Dit houdt in een betere handhaving van de Europese richtlijnen en normen. Aan deze beginselen moet het substitutieprincipe voor gevaarlijke chemicaliën worden toegevoegd, dat van het behoud van biodiversiteit en dat van het beperken van het grondstoffengebruik tot een eerlijk deel van de milieugebruiksruimte en de ecologische voetafdruk van Europa.

Omdat klimaatverandering een van de ernstigste mondiale problemen is van het moment, moet de EU sterker optreden tegen het opwarmen van de aardatmosfeer. Mogelijke instrumenten zijn een EU brede belasting op kerosine en een Europese milieubelasting.

We moeten haast maken met het ontkoppelen van de toenemende economische groei van het toenemen van grondstoffengebruik en milieubelasting. Het gebruik van grondstoffen en het milieubeslag moeten in absolute termen afnemen.

Het integreren van de zorg voor het milieu en dierenwelzijn in ander EU-beleid moeten ook werkelijk worden doorgevoerd, zoals het Verdrag eist. In het bijzonder is een groene belastinghervorming nodig, zodat het gebruik van grondstoffen en milieudruk worden belast en andere belastingen of financieringsbronnen worden verlaagd. De landbouwpolitiek van de Unie moet een radicale draai maken naar ecologisch verantwoorde productie, dierenwelzijn en eerlijke handel.

Het afbouwen van subsidies die schadelijk zijn voor het milieu, is dringend nodig. Andere prioriteitsgebieden voor de toenemende integratie van milieu-eisen in sectoraal beleid zijn onderzoek, structuurfondsen, de viskweek en vervoer en energie.

Euratom moet verdwijnen of volledig worden verbouwd tot een agentschap voor duurzame hervorming van ons energiesysteem. Landen die hun welvaart hebben opgebouwd in het tijdperk van goedkope fossiele brandstoffen, hebben de middelen en de verantwoordelijkheid om schone, efficiënte technologie te ontwikkelen en in te voeren die in toenemende mate is gebaseerd op hernieuwbare grondstoffen. Dit moet een hoofddoel worden van het Europese onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid.

Een duurzaam Europa met een aantrekkelijke kwaliteit van leven is haalbaar, maar het vergt een verandering van oriëntatie voor beleidsmakers op alle niveaus. Het betekent een heroriëntering van beleid, onderzoek en investeringen, en een heroverweging van achterhaalde denkbeelden over wat nodig is voor een goed leven. De Europese Groene Partij en haar nationale lidpartijen zullen blijven samenwerken aan concrete acties om dit doel op Europees, nationaal en lokaal niveau te bereiken.

Versterking van het Europese sociale model

Alleen wanneer de sociale dimensie van de EU wordt versterkt en burgers dat ook zo zien, zal hun steun voor het integratieproces toenemen.

Voor ons Groenen hoort de sociale dimensie onlosmakelijk bij de duurzame ontwikkeling van de Europese samenlevingen; het is eenvoudig ondenkbaar dat de Europese Unie haar rol beperkt tot het bevorderen van een geïntegreerde economische markt, zonder zich wat aan te trekken van de noodzaak voor sociale cohesie en het verbeteren van de leef- en werkomstandigheden van Europese burgers en van de mensen in de rest van de wereld.

We erkennen dat de meeste zittende regeringen op dit moment expliciet of de facto een Europese Unie bepleiten die alleen werkt als een gemeenschappelijke markt, en daardoor de nationale systemen van sociale zorg in ongebreidelde concurrentie brengen, waardoor zij - en de milieubeschermingsystemen - terecht komen in een neergaande spiraal. Wij Groenen zijn hier faliekant tegen.

Voor Groenen zijn sociale systemen alleen duurzaam en geslaagd wanneer ze brede steun genieten onder de mensen waarvoor ze zijn bedoeld. Daarom moeten ze op gedeelde waarden zijn gebouwd. Omdat die waarden van land tot land kunnen verschillen, bestaat er geen "one size fits all" sociaal systeem en moeten de keuzen voor modellen - en de manier waarop die worden verbeterd en versterkt om de rampzalige gevolgen van een op een combinatie van vrijhandel en autoritaire regimes (met name China) gebaseerde mondialisering, primair een zaak blijven van de lidstaten. Samenwerking tussen een aantal lidstaten gericht op een grotere convergentie, kan alleen plaatsvinden op vrijwillige basis maar is beslist welkom. Dit houdt evenwel niet in dat de Europese Unie geen rol heeft op sociaal gebied. Integendeel, naast een monetaire Unie moet de EU ook een sociale Unie worden. Ze moet het hoofd bieden aan de nieuwe risico's van de mondialisering, dat wil zeggen concurrentie tussen nationale sociale systemen en het verzwakken van het Europese sociale weefsel.

Allereerst moet de Unie garanderen dat haar wettelijke maatregelen en haar beleid op het gebied van economie, financiën en wereldhandel niet de facto het sociale beleid van de lidstaten verzwakken of onmogelijk maken. Het zwaartepunt van het gemeenschappelijke beleid moet verschuiven naar sociale- en milieuverwegingen.

Wat de diensten van algemeen belang betreft, vinden wij Groenen dat openbare diensten als onderwijs, gezondheidszorg en water niet moeten worden onderworpen aan marktmechanismen. Op ander gebied, vooral waar het gaat om diensten van algemeen economisch belang zoals openbaar vervoer, vinden Groenen dat overheden marktmechanismen van gecontroleerde concurrentie moeten overwegen, aanbesteding op de markt, om het geld van de belastingbetalers efficiënt te besteden en tegelijk een

kwalitatief hoog niveau van dienstverlening te garanderen. De keuze voor of tegen liberalisering moet - met gepaste inachtneming van concurrentie en subsidieregels - worden overgelaten aan het geëigende lokale, regionale of nationale niveau, waarbij echter te grote monopolistische voordelen in geliberaliseerde markten dienen te worden voorkomen. Daarom zijn de Groenen voor het beginsel van wederkerigheid: voor openbare bedrijven die ook "in house" openbare dienstverleningscontracten hebben, moet een verbod gelden op het concurreren in open markten.

Wij Groenen zijn ervan overtuigd dat alleen een gemeenschappelijke Europese belastingpolitiek een halt kan toeroepen aan de rampzalige belastingconcurrentie tussen lidstaten. We vinden dat de EU, als eerste stap, minimumtarieven moet invoeren voor ondernemings-, kapitaal- en milieubelasting. Die tarieven moeten ongebreidelde concurrentie tussen lidstaten voorkomen en de lidstaten middelen geven om hun sociale zekerheidssystemen te financieren op een afdoende en beter afgewogen manier (dan uit belastingen op arbeid alleen). We vinden dat de Europese Unie ook sociale en fiscale normen moet maken voor het naar elkaar toegroeien van de niveaus van kinderarmoede en lange-termijnwerkloosheid.

De EU moet haar lidstaten aanmoedigen om een minimumniveau van bestaan of "basisinkomen" vast te stellen, dat rekening houdt met nationale verschillen, om zo een ondergrens te stellen aan concurrentie-effecten. De EU moet het kader scheppen voor Uniebrede collectieve arbeidsovereenkomsten die aspecten omvatten als arbeidsomstandigheden, scholing en lonen; de Europese Commissie moet de bevoegdheid krijgen om zulke overeenkomsten verbindend te verklaren voor alle bedrijven binnen de betreffende sectoren. De EU moet ook haar anti-discriminatieregels aanscherpen, vooral betreffende gender, etnische herkomst, handicaps en seksuele oriëntatie. Ze moet ook de regels voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen aanscherpen, om zo een markt te bevorderen die zich op sociaal- en milieugebied verantwoordelijker gedraagt.

Consumentenrechten en Gezondheidsbescherming

De grote voedsel- en gezondheidsschandalen van de afgelopen jaren (BSE, dioxine, salmonella, vervuiling door genetisch gemodificeerde organismen, MPA enz.) hebben niet alleen het vertrouwen van de consumenten in voedsel ondermijnd, vooral wat betreft vlees en bewerkt voedsel, maar ook dat in het vermogen van politici op zulke problemen op te lossen. De Europese Unie heeft weliswaar enkele vergaande voorstellen gedaan om de voedselveiligheid over de hele voedselketen te verhogen, maar deze initiatieven zijn ontoereikend en de lidstaten hebben ze meermalen geblokkeerd of vertraagd. Internationale consumptie en zich uitbreidende markten vergen een betrouwbaar juridisch kader en een verantwoordelijk en vertrouwen wekkend optreden van de marktpartners zodat een eerlijke, sociale en duurzame Europese consumptiecultuur ontstaat. Om een bloeiend economisch beleid te garanderen, moeten we consumenten sterker maken en informeren, en opkomen voor hun belangen op gezondheids- en economisch gebied.

Het voorzorgbeginsel voor voedselproductie zoals de EU dat heeft aangenomen, moet niet beperkt blijven tot residuen en het controleren van eindproducten. Er moeten verifieerbare normen komen voor een gezonde voedselproductie, voor de hele voedselketen: van het productieproces en het verbouwen van gewassen en veevoer tot de uiteindelijke verwerking, met inbegrip van de werkruimten en het milieu. Zulke normen, die nu al verplicht zijn in de EU-richtlijnen voor biologische landbouw, moeten in de toekomst ook gelden voor de gangbare voedselproductie, in zowel landbouw als visserij en de productie van gekweekte vis. Grootschalige productie moet worden onderworpen aan stricte regels die per soort geëigende condities garanderen.

Om een betere en gezondere voedselvoorziening te garanderen, moet(en)

- De intensieve landbouwproductie aan banden worden gelegd door het ontmoedigen van intensieve landbouw en viskweekpraktijken via het strict opleggen van milieu-, dierenwelzijns- en voedselveiligheidsregels;
- Het effect van viskweek met voer van dierlijke oorsprong op de mondiale visvoorraden en de voedselzekerheid van ontwikkelingslanden worden geëvalueerd;
- Normen voor het garanderen van voedselveiligheid worden opgelegd, maar zodanig flexibel dat de diversiteit van de regionale en lokale voedselproductie niet wordt beperkt;
- De definitie van kwaliteitsnormen worden uitgebreid om recht te doen aan de grote variatie in voedsel- en smaakculturen;
- Consumenten alle relevante informatie krijgen over de herkomst van een product en de manier waarop het is geproduceerd, door middel van een EU-richtlijn voor consumenteninformatie;
- In alle stadia van de voedselproductie worden toegezien op de implementatie van voedselwetgeving;
- Het voorzorgsbeginsel op de hele voedselketen worden toegepast en moeten er duidelijke regels voor aansprakelijkheid komen;
- Worden gestimuleerd dat consumenten kiezen voor een gezond voedselpakket;
- Onnodig verpakken van voedsel worden beperkt en milieuvriendelijk verpakken worden gestimuleerd;

Voedselkwaliteit is echter maar één onderdeel van het bevorderen van gezondheids- en consumentenrechten. Consumentenbescherming en volksgezondheid moeten doorwerken in het hele Europese beleid, van industrie-, handels- en landbouwbeleid tot de regionale- en voedselpolitiek enzovoorts.

Groenen erkennen de toenemende vraag van consumenten naar pluralisme op medisch gebied met inbegrip van alternatieve geneeswijzen. De EU moet deze vraag naar meer keuzevrijheid en naar meer informatie en expertise steunen.

Het hoofd bieden aan nieuwe epidemieën

Groenen erkennen het verband tussen de toename van allergieën, infecties van de luchtwegen en dergelijke en de toenemende druk op ons milieu van pesticiden, chemicaliën en andere vervuilende stoffen.

In dit kader bepleiten Groenen een sterke REACH-richtlijn. De huidige tekst is naar het zich laat aanzien volstrekt ontoereikend, zowel wat de toezichtsprocedure betreft als wat betreft de lijst van gevaarlijke stoffen. Giftige vervuiling door chemische stoffen en vuilverbranding moeten stoppen. Een rigoreuze evaluatie van veiligheidsrisico's moet worden verzekerd.

Tegelijk worden we geconfronteerd met nieuwe mondiale epidemieën. Vogelgriep, AIDS, SARS en malaria passeren niet alleen landsgrenzen maar ook soortgrenzen en bedreigen mensen. Conform de Verdragen heeft de EU samen met haar lidstaten een duidelijke verantwoordelijkheid op het gebied van het voorkomen van ziekten en aandoeningen en het beschermen van de menselijke gezondheid.

Wij Groenen vragen verder om het versterken van de rechten van consumentenbeschermingsorganisaties. Ook moeten er betere richtlijnen komen voor huis-aan-huisverkoop, consumentenkredietverstrekking, afstandsverkoop, verkoopreizen en productaansprakelijkheid.

Een Groene economische visie voor Europa: de markteconomie geherdefinieerd volgens ecologische en sociale principes

Groenen zijn voor een economie die is gebonden aan concurrentieregels, op voorwaarde dat die regels bestaan uit instrumenten gericht op rechtvaardigheid en eerlijkheid en geen doel zijn op zich. Diensten van algemeen belang zoals gezondheid, onderwijs en openbaar vervoer zijn de pijlers van een duurzame ontwikkelingsstrategie. Europa heeft sterke eigentijdse diensten van algemeen belang nodig. Ze zijn al goed voor meer dan 35% van de totale werkgelegenheid in de Unie en vormen de kern van een geslaagde kenniseconomie. Daarom is het zaak dat het aanbod en de publieke uitgaven voor deze diensten groeien. Overheden op alle niveaus, die een democratische verantwoordingsplicht hebben aan burgers, moeten, met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, vrij zijn om te kiezen hoe ze deze diensten financieren en organiseren. Europese regelgeving moet deze uitgangspunten wettelijk zeker stellen.

Het EU-beleid moet de sector van sociale ondernemingen en vrijwilligerswerk erkennen. Deze sector, die strekt van coöperaties via een rijk scala van vrijwilligersorganisaties tot kleine ondernemingen, functioneert binnen het concurrentiekader en schept tal van banen in innovatieve en bloeiende sectoren zoals het milieu en diensten aan individuen.

Groenen zijn voor een gemengd economisch stelsel van openbare diensten en privé-ondernemingen. Concurrentie is geen doel, maar een middel om de kwaliteit van producten en diensten te verbeteren dat leidt tot innovaties en betaalbare prijzen. Een groene en sociale economie houdt in, dat concurrentievermogen in overeenstemming is met het streven naar doelen van algemeen belang, in het bijzonder sociale cohesie, milieubescherming en eerlijke handel, de hoekstenen van duurzame ontwikkeling. Zo'n economie betekent ook dat concurrentiekracht in overeenstemming is met een groeiende invloed van werknemers op het beleid van hun bedrijven. Dit houdt in dat de EU haar stimuleringsbeleid voor kleine en middelgrote bedrijven ook richt op sociale ondernemingen en coöperaties.

Economische ontwikkeling is gebonden aan ecologische grenzen. Dit is vooral duidelijk waar het om energie en klimaatverandering gaat. Omdat binnen tien jaar de zogeheten peak-oil crisis te verwachten is, heeft Europa meer dan ooit behoefte aan een nieuwe energiecultuur. Een grootschalig inzetten op hernieuwbare energiebronnen is noodzakelijk, tegelijk met een versnelde verandering van levensstijl, consumptiepatronen, transportmiddelen en inspanningen gericht op een efficiënter gebruik en -behoud. Verder is voor een efficiënte en concurrerende Europese energiemarkt een afname van marktconcentratie nodig. Fiscale en andere instrumenten van regelgeving moeten worden ingezet om het ontwikkelen van nieuwe marktpartijen in hernieuwbare energie te stimuleren. Op dezelfde manier moet het ontwikkelen van een kenniseconomie in overeenstemming zijn met een duurzame ontwikkelingsstrategie. Het R&D- en het ontwikkelingsbeleid moeten zijn gericht op milieuvriendelijke technologieën. Sterker: ecologische doelmatigheid is de duidelijkste eigenschap van eigentijdse geavanceerde economieën. Ook in dit verband is de kernenergiemarkt een voorbeeld dat geen navolging verdient. Afgezien van de dramatische gevolgen voor milieu en veiligheid, is kernenergie in strijd met onze opvatting van algemeen belang en concurrentie. De hoge aanschafprijs van verarmd uranium, de kosten van de afvalopslag en voor de beveiliging maken de prijs van kernenergie veel te hoog.

Macro-economische beleidsinstrumenten moeten in dienst staan van wat de Europese maatschappij nodig heeft. Door de veranderingen van maart 2005, moet het Stabiliteits- en Groeipact voorzien in meer discipline op het niveau van de lidstaten en een grotere speelruimte bieden op EU-niveau. Het moet gericht zijn op overheids- en private investeringen die de werkloosheid terugdringen. Wat Europa nodig heeft, is een verhoging van overheids- en privé-investeringen in ecologisch efficiënte technologieën die op

grote schaal hun weg vinden naar het economische productieproces. De nieuwe regels voor marktaanbesteding moeten eveneens worden ingezet om de vraag naar zulke technologieën te stimuleren. Ook het belastingbeleid moet duurzame ontwikkeling dienen. Op belastinggebied heeft Europa eerder behoefte aan samenwerking dan aan concurrentie, zodat het de financiële instrumenten voor een ambitieus openbaar beleid kan behouden en versterken. In dit verband is een Europese coördinatie van groene belastinghervormingen een noodzaak.

De begroting van de EU moet op een niveau worden gebracht, dat in overeenstemming is met haar beleidsbevoegdheden. Het is onmogelijk om binnen de vergrote Unie een beleid van duurzame ontwikkeling uit te voeren met een begroting die niet hoger is dan 1 procent van het BBP. Op dezelfde manier moet de verdeling van deze uitgaven worden herzien, zodat ze gericht worden op prioriteiten als duurzaamheid, milieu-innovatie, het gemeenschappelijke buitenlandse beleid en het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.

Europa als motor van een eerlijke mondialisering

Een puur defensieve benadering van de mondialisering is een doodlopende weg. En noch een "aanpassings" benadering, die stoelt op het idee dat mondialisering een verschijnsel is dat haar oorsprong heeft buiten de Unie en waaraan de EU zich moet aanpassen - noch een "protectieve" benadering, gebaseerd op het idee dat de EU (als geheel of op het niveau van de lidstaten) haar betrokkenheid bij de mondiale economie moet beperken door belemmeringen op te werpen tegen het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen, dient het belang van de burgers van de EU of de rest van de wereld.

Groenen zijn voor een meer offensief antwoord, waarin de EU een beslissende rol kan spelen in het heroriënteren van het mondialiseringsproces op win-win strategieën. De EU is nu al de grootste mondiale speler op economisch gebied en moet in dit opzicht haar volledige verantwoordelijkheid nemen. Daarom vragen Groenen de EU om zich te committeren aan het verminderen van haar negatieve invloed op het mondiale ecosysteem. Een keuze voor een vergaande strategie van milieu-efficiëntie binnen de EU is een voorwaarde voor een eerlijkere mondialisering.

De Groenen vragen van de EU ook, dat ze zich verbindt aan het omzetten van negatieve sociale gevolgen van de mondialisering in positieve effecten, vooral in ontwikkelingslanden. De Unie moet haar economische gewicht gebruiken om voortvarend de EU-Millenniumdoelen te verwezenlijken en toe te zien op het naleven van fundamentele arbeidsrechten. Om een 'sociaal neo-kolonialisme' te voorkomen, moet ze dit proces ontwikkelen in nauwe samenwerking met de ontwikkelingslanden.

Wij Groenen steunen regionaal-continentale integratieprocessen in andere delen van de wereld (Afrika, Latijns-Amerika enz.), die gebaseerd zijn op democratische waarden en het volledig respecteren van mensenrechten.

Wij Groenen steunen het ontwikkelen aan van diensten van algemeen belang. We realiseren ons hoe belangrijk de rol van overheden is in de economische ontwikkeling van Europa en daarbuiten. De betrokken overheden moeten in staat zijn om te kiezen voor het uitsluiten van openbare diensten en diensten van algemeen belang van concurrentieregels.

Wij Groenen beschouwen het op peil houden en verbeteren van de effectiviteit van openbare uitgaven als een plicht. Zowel binnen de EU als daarbuiten maken al te restrictieve fiscale en monetaire regels het overheden onmogelijk om afdoende te reageren op sociale behoeften en milieuproblemen.

Wij Groenen zijn voor een onderzoeks- en ontwikkelings- (R&D-)beleid dat in overeenstemming is met duurzame ontwikkeling; R&D en innovatie moeten zich richten op milieuvriendelijke technologieën; het ontwikkelen van fundamenteel onderzoek moet op zijn minst gelijke tred houden met het ontwikkelen van toegepast onderzoek; zowel binnen als buiten de EU moet onderwijs een prioriteit zijn.

Om mondiaal te kunnen optreden, heeft de EU goede instellingen nodig. Zolang haar institutionele kader de Unie op dit gebied geen afdoende bevoegdheden geeft, kan zij onmogelijk een beslissende rol spelen in het geven van een nieuwe richting aan het mondialiseringsproces. De bevoegdheden die de Unie heeft op het gebied van handelsbeleid (Artikel 133) moeten worden uitgebreid tot het buitenlands beleid en een samenhangender beleid mogelijk maken op internationaal financieel gebied. Voor akkoorden die op dit gebied worden voorgesteld, is instemming nodig van het Europees Parlement en de Raad. Op mondiaal niveau moet er samenhang komen tussen het economische beleid en het beleid op het gebied van sociale ontwikkeling en milieuvraagstukken. Daarom moeten de WTO, UNEP en de ILO gelijke pijlers worden van het systeem van de Verenigde Naties en onderworpen worden aan dezelfde democratische besluitvormingsregels. Voor de WTO houdt dit in, dat de diensten die onder haar zeggenschap vallen strikt worden omschreven. Openbare diensten moeten hiervan uitgezonderd worden. Wij moedigen de EU-instellingen aan om al het mogelijke te doen om het hervormingsproces van de WTO op een pro-actieve manier te bevorderen.

Vrijhandel moet in overeenstemming zijn met eerlijke handel. Dat betekent dat prijzen de werkelijke sociale en milieu-kosten van productie en transport moeten weerspiegelen; Groenen zijn ervoor om voor goederen die niet voldoen aan basiseisen op sociaal- en milieugebied zoals die zijn neergelegd in ILO-conventies, de toegang tot de Europese markt te beperken. Het betekent ook dat Europa een voorbeeld moet stellen door een eind te maken aan haar overproductie op landbouwgebied; de overschotten worden op dit moment met hulp van subsidies gedumpt op buitenlandse markten, waaronder die van ontwikkelingslanden.

Duurzaamheid moet een wezenskenmerk worden van alle ontwikkelingsbeleid. Ontwikkelingsdoelen moeten zijn gebaseerd om principes van mensenrechten, het terugbrengen van armoede, conflictpreventie, democratische participatie en empowerment van vrouwen, van efficiënt energiegebruik, consumentenrechten en milieubescherming. De EU moet haar beloftes nakomen om de financiële middelen voor ontwikkelingslanden te verhogen. Er moet een "Tobin-achtige belasting" op kapitaalbewegingen komen, met als tweevoudige doel het bestrijden van financiële speculatie en het werven van ontwikkelingsfondsen. Wij willen dat de lidstaten in 2015 0.7% van hun begrotingen reserveren voor ontwikkelingshulp (Official Development Assistance), waarbij schuldkwijtschelding niet onder deze noemer mag vallen. In alle lidstaten moet het proces dat tot dit doel leidt, worden versneld. Wij willen dat de EU zichzelf van de noodzakelijke middelen en mechanismen voorziet om het witwassen van geld, belastingfraude en belastingvlucht te bestrijden, zowel op Europees als op mondiaal gebied.

Democratie, diversiteit en de rechtsorde

Voor Groenen is democratie een basiswaarde. Democratie omvat eerlijke vertegenwoordiging, burgerparticipatie en instrumenten van directe democratie. Europese burgers hebben steeds meer kritiek op hun geringe democratische betrokkenheid bij Europa. Wij Groenen delen die eis van een uitbreiding van de middelen voor een betere burgerparticipatie. Een van de instrumenten die de EU en haar grondwet meer democratische legitimiteit kunnen geven, is een EU-breed referendum. Een ander instrument is het burgerinitiatief, dat nieuwe grensoverschrijdende banden kan smeden tussen burgers, maatschappelijke organisaties en politieke partijen die samen campagne voeren. Maatschappelijke organisaties die een sociaal, cultureel, juridisch of milieubelang verdedigen, spelen een belangrijke rol in de Europese civil society. Deze groepen moeten ruimer toegang hebben tot de Europese politieke

besluitvorming. Daarom steunen wij Groenen de ngo's in hun streven om een adviserende status te krijgen bij die instellingen die relevant zijn op hun werkgebied, en om betere toegang te krijgen tot het Hof van Justitie.

De georganiseerde misdaad heeft ook haar activiteiten op milieugebied opgevoerd: vooral de sectoren afvalbeheer, openbare werken, de bouw en de besteding van uitgerekend de Europese subsidies zijn gevoelig voor het risico op praktijken als omkoperij, het witwassen van geld en het ondermijnen van de rechtsorde. De EU moet ad-hoc anti-ecomafia-eenheden opzetten, OLAF vragen om hetzelfde te doen en een Uniebrede campagne lanceren gericht op de bewustwording van de rechtsorde.

De EU moet een gelijke toegang tot cultuur garanderen en faciliteren voor iedereen, ze moet garanderen dat alle culturen worden erkend en beschermd en dat de Europese talen en culturen in al hun verscheidenheid worden gesteund.

Het erkennen van je eigen taal en cultuur en de vrijheid om die te spreken of beoefenen en te onderwijzen, zijn rondrechten. Zogenaemde minderheidsculturen en -talen die in sommige delen van het EU grondgebied nog levend zijn, moeten worden erkend.

Cultuur is momenteel vooral het terrein van nationaal beleid. Maar in uitwisseling en kruisbestuiving tussen de verschillende Europese culturen ligt een kans. Om zoveel mogelijk mensen bewust te maken van de voordelen van het delen van deze culturele diversiteit, moeten we culturele uitwisselingen zoals programma's voor Europese steden- en dorpenbanden, intensiveren.

Om het gevoel te versterken dat mensen tot deze diverse Europese cultuur horen, moeten we zoveel mogelijk jongeren in staat stellen om te studeren in een ander Europees land, op universitaire én professionele opleidingen, door de budgetten voor uitwisselingsprogramma's als Erasmus, Socrates en Leonardo te verhogen.

Migratie

In de loop van de geschiedenis zijn er zelden zulke enorme ongelijkheden geweest tussen Noord en Zuid en tussen arme en rijke regio's, en de mondialisering van handel en informatiestromen maakt deze ongelijkheden nog zichtbaarder. Grote aantallen migranten riskeren hun leven in een poging om de kusten van Europa te bereiken op zoek naar een behoorlijk peil van leven.

De Europese Unie weigert niet alleen om richtlijnen te maken voor het integreren van deze migranten zonder verblijfsvergunning - die vaak het slachtoffer zijn van mensenhandel, ze probeert ook om hun landen van herkomst te dwingen om de grenzen te sluiten voor emigranten, in weerwil van het recht op bewegingsvrijheid uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Hoe hoog de hekken ook zijn en hoe streng de grenscontroles, migranten zullen blijven komen, al was het alleen maar omdat er in Europa vraag is naar hun arbeid. Omdat migratie niet valt te stuiten, moeten we ophouden migranten als bedreiging te zien. Ze brengen ons hun talenten en energie. We moeten middelen creëren om migratie te reguleren, zowel door migranten op een fatsoenlijke manier te verwelkomen als door het samen met hun regio's van herkomst tot stand brengen van een echt gemeenschappelijk ontwikkelingsbeleid.

In een Unie zonder binnengrenzen vergt dit een EU-brede benadering. De Europese Commissie moet een conceptvoorstel maken voor gecoördineerd beleid op dit gebied. Dat voorstel moet ook rekening houden met de belangen van de landen van herkomst van de migranten, bijvoorbeeld door het bevorderen van circulaire vormen van migratie, waarbij migranten de vaardigheden en het geld dat ze in

Europa hebben verworven, gebruiken voor het ontwikkelen van hun thuisland. De welvaart vertegenwoordigd door het geld dat migranten terugsturen naar hun gezinnen, is voor die landen veruit de grootste financiële bron van inkomsten.

De EU moet bovendien meer middelen bestemmen voor het uitbannen van armoede en het ontwikkelen van permanente democratische structuren in het armere deel van de wereld.

Wat betreft het Europese vluchtelingenbeleid is het doel: verzekeren dat de Geneefse Conventie in de hele Unie wordt nageleefd, niet bereikt. Toch is er geen alternatief voor een Europese benadering. De enige kans om de neerwaartse spiraal om te buigen is een nieuw, democratischer wetgevingsproces waarin het Europese Parlement gebruik kan maken van haar recent verworven recht op medebeslissing. Asielzoekers dienen tijdens het afwachten van hun aanvragen met waardigheid en respect te worden behandeld. Solidariteit is nodig om te voorkomen dat sommige EU-landen overbelast raken terwijl andere nauwelijks aan het beschermen van vluchtelingen bijdragen. De Conventie van Dublin, die eist dat asielzoekers hun aanvraag moeten indienen in het land waar ze de EU binnenkomen, moet flexibeler worden naar landen die onder excessieve druk staan. Uiteindelijk moet er een Europees asielsysteem komen dat die naam waard is, dat echt gemeenschappelijk is en uit Europese gelden wordt gefinancierd.

Rechtvaardigheid

De Europese Unie moet een belangrijke rol spelen in het bestrijden van grensoverschrijdende misdaad en terrorisme. Op het moment echter doet de groeiende samenwerking op het gebied van politie en justitie te vaak inbreuk op grondrechten als privacy en het recht op een eerlijk proces.

De komende decennia zal techniek beschikbaar komen waarmee overheden hun burgers permanent in de gaten kunnen houden. Groenen verwerpen zo'n Big Brother-maatschappij. De EU moet kampioen grondrechten worden. Onder die grondrechten valt het non-discriminatiebeginsel. Dit moet strict worden gehandhaafd, om te voorkomen dat overheden hele delen van hun bevolking behandelen als verdachten van terrorisme. Lukt het Europa om individuele vrijheden en tolerantie overeind te houden, kan het een magneet worden voor creatieve talenten uit de hele wereld.

Daarom willen de Groenen dat het Handvest van Grondrechten zo snel mogelijk bindend wordt voor alle instellingen van de Unie. We willen ook, dat het Europese nabuurschapsbeleid systematisch een mensenrechtencomponent omvat, als onderdeel van de opdracht van het EU-Grondrechtenagentschap. De EU moet ook toetreden tot de Europese Conventie van Mensenrechten. Europese wetgeving op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken moet niet langer het primaat zijn van nationale ministers, die achter gesloten deuren vergaderen, maar een zaak worden van medebeslissing tussen het Europese Parlement en de Raad van Ministers. Voor het toepassen van de die gemeenschappelijke methode op het strafrecht echter is nodig, dat exact wordt omschreven welke misdaden onder EU-zeggenschap vallen. Onderwerpen als abortus, vrijwillige euthanasie of de plaatselijke verkoop van soft-drugs moet expliciet worden uitgesloten van de strijd tegen ernstige grensoverschrijdende misdaad. Naarmate de Unie zich uitbreidt, breidt ook de diversiteit van ethische denkbeelden onder haar burgers zich uit. Een EU die deze diversiteit niet respecteert, zal gezien worden als een bedreiging van de nationale en persoonlijke vrijheid.

Zodra de bovengenoemde restricties en garanties er zijn, moet het vervolgen van een strict omschreven aantal grensoverschrijdende misdaden, zoals fraude met EU-gelden, worden toevertrouwd aan een Europese openbare aanklager. Zelfs een Europese Inlichtingendienst valt te overwegen, om de samenwerking tussen nationale inlichtingendiensten, die nu moeizaam verloopt, de vergemakkelijken. Het democratische toezicht op zulke diensten moet gebeuren door het Europese Parlement en de nationale parlementen samen. Nauwe samenwerking met de Raad van Europa zal de EU op het gebied van

mensenrechten effectiever maken. De EU moet een zetel krijgen in de Raad van Europa. Die Raad op zijn beurt moet worden vertegenwoordigd in de beleidsorganen van het Grondrechtenagentschap.

CONCLUSIE

Wij Europese Groenen zijn verklaard voorstander van de verdere politieke integratie van Europa. We hebben de Unie nodig omdat die heeft bewezen, in staat te zijn om onder haar lidstaten vrede te scheppen en te handhaven. En vrede mag nooit als vanzelfsprekend worden beschouwd, of het nu binnen Europa is of daarbuiten. We hebben de Unie nodig omdat geen enkele staat alleen de uitdagingen van opwarming van de aardatmosfeer en andere milieudreigingen het hoofd kan bieden.

We hebben de Unie nodig omdat ongelimiteerde concurrentie tussen sociale-zekerheidssystemen de sociale cohesie in onze landen in een neerwaartse spiraal doet belanden. We hebben de Unie nodig omdat ziekten zich niets aantrekken van grenzen. We hebben de Unie nodig om de kritische massa te vinden om een nieuwe - groenere - golf van waarden te creëren en daardoor te reageren op de massawerkloosheid in onze landen. We hebben de unie nodig om een rechtvaardigere en eerlijkere mondialisering te bevorderen, die meer respect toont voor de levenskwaliteit van alle wereldbewoners, zorgvuldiger omgaat met het milieu en gevoeliger is voor diversiteit. We hebben de Unie nodig omdat een antwoord op de migratiestromen onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is, niet alleen die van de lidstaten langs de tegenwoordige grenzen van de Unie. Deze weinige, maar essentiële voorbeelden zijn samen al een dwingende reden om de handen ineen te slaan voor gemeenschappelijk optreden op Europees niveau.

Uiteraard is de Europese Unie noch een doel op zich, noch een middel tegen alle Europese kwalen - laat staan die van de planeet: sommige kunnen op een lager niveau worden aangepakt: lokaal, regionaal of nationaal; andere vergen een echt mondiale benadering. Maar vanuit onze optiek kan niemand de verworvenheden en het belang van de Europese Unie ontkennen in het aanpakken van enkele kernvraagstukken waarvoor wij Europeanen ons zien geplaatst.

De Europese Unie bevindt zich op een kritische splitsing van wegen. Het rotsvaste geloof van de stichters schijnt voltooid verleden tijd te zijn, terwijl het visionaire elan dat volgde op de hereniging van het continent na de val van de Berlijnse Muur, zijn energie heeft verloren. De Unie is op drift, ze wordt beheerd door een Commissie die zich als zaakwaarnemer gedraagt; voorstellen en besluiten zijn vaak te bureaucratisch en geven blijk van te weinig begaanheid met de zorgen van mensen op sociaal- en milieugebied; de steun van de bevolking voor de EU is op te veel plaatsen verdampt. Voor de meeste regeringen van lidstaten is de EU óf een middel om concurrentie te bevorderen in plaats van samen te werken, of een zondebok voor onpopulaire beslissingen die ze willen of moeten nemen op nationaal niveau.

Om de Unie weer uit de sloot te trekken, is een nieuwe impuls nodig. Hiertoe moet aan minstens drie voorwaarden worden voldaan. Allereerst moeten de politieke leiders van het continent radicaal afscheid nemen van hun bekrompen, politiek correcte eurosceptische houding en openlijk de toegevoegde waarde – in feite de onontbeerlijke noodzaak - van een politieke Unie erkennen. Ten tweede moeten ze beginnen om de Unie de richting op te sturen van een efficiënt en effectief opnemen van de grote uitdagingen waar wij Europeanen en wereldburgers ons geplaatst zien en waarvan we er hierboven enkele hebben genoemd. En last but not least hebben we alle sociale spelers nodig - bonden, vakbonden, ... - die zich voor het oplossen deze vraagstukken inzetten en zich terecht zorgen maken over het klaarblijkelijke onvermogen en de onwil van de huidige politieke leiders van de Unie om ze op te lossen, en om manieren te vinden om samen de druk op te voeren om de boven geschetste veranderingen te forceren.

Wij Europeanen zijn bereid om deze uitdaging aan te gaan. Wij weten ook dat we dit alleen niet voor elkaar krijgen en dat we niet alle oplossingen hebben. Anderen op het politieke en sociale toneel hebben visies, ideeën en energie in te brengen, en we zullen de krachten moeten bundelen om vorm te geven aan een vernieuwde Europese Unie. Dit document is onze bijdrage aan wat een fundamenteel debat moet worden waaraan de hele Unie meedoet - inclusief alle potentiële lidstaten, om de Europese Unie weer vlot te trekken en daarmee Europa een sociaal en ecologisch duurzame toekomst te geven.